ZAKŁADY METALOWE IM. GEN. WALTERA
26-600 Radom, ul. 1905 Roku 1/9

MASZYNA DO PISANIA

„PREDOM-ŁUCZNIK" 1300

Instrukcja Obsługi

WSTĘP

Maszyny do pisania „Predom-Łucznik" 1300 są produkowane w czterech następujących odmianach różniących się długością wałka i wyposażeniem w tabulator:

„Predom-Łucznik" 1301 o długości wałka 25 cm bez tabulatora,
„Predom-Łucznik" 1302 o długości wałka 25 cm z tabulatorem,
„Predom-Łucznik" 1303 o długości wałka 33 cm bez tabulatora,
„Predom-Łucznik" 1304 o długości wałka 33 cm z tabulatorem.

Maszyny 1300 są maszynami przenośnymi i mogą być używane bez walizki lub z walizką.

Uwaga. Numery występujące w tekście odnoszą się do części pokazanych na rysunkach umieszczonych w instrukcji.

BLOKOWANIE WÓZKA MASZYNY

Podczas przechowywania maszyny w walizce wózek maszyny powinien być unieruchomiony przez blokadę wózka. Aby odblokować wózek należy wcisnąć dźwignię *5* i odchylić ją do tyłu maszyny. Aby zablokować wózek, należy przesunąć dźwignię *5* do siebie i po jej zwolnieniu wózek należy przesunąć w położenie środkowe. Wózek zablokuje się samoczynnie, a momentowi blokowania towarzyszyć będzie lekkie stuknięcie i drgnięcie dźwigni *5*.

WKŁADANIE PAPIERU W MASZYNĘ

Podnieść podpórki papieru przez odchylenie zaczepu *23* do góry. Włożyć papier w maszynę i pokręcając gałką wałka wprowadzić go do żądanego położenia. Jeżeli zachodzi potrzeba wyrównania włożonego papieru, należy pociągnąć do siebie dźwignię zwalniaka papieru *24* i ustawić papier tak by jego górna krawędź była równoległa do krawędzi małej podziałki *28*. Po ustawieniu papieru przesunąć dźwignię *24* do położenia spoczynkowego. Gumowe rolki przycisku papieru ustawić symetrycznie nad szybkami małej podziałki.

PROWADNICA PAPIERU *15*

Z lewej strony tarczy znajduje się przesuwna prowadnica papieru, pozwalająca na jednakowe wprowadzanie papierów i utrzymywanie równych marginesów bez zmiany ustawienia ustalaków marginesów.

ODSTĘP MIĘDZYWIERSZOWY

Odstęp międzywierszowy i powrót wózka wykonuje się jednocześnie przez przesunięcie wózka dźwignią wierszaka *8*.
Maszyny „Predom-Łucznik" mają trzy wielkości odstępów międzywierszowych, które nastawia się dźwignią *10*.

WYŁĄCZNIK I ZWALNIAK WIERSZAKA

PISANIE POMIĘDZY DWOMA WIERSZAMI

Przyciągnąć dźwignię wyłącznika wierszaka *14* do siebie, co spowoduje wyłączenie wierszaka. Pokręcając gałką wałka ustawić papier w żądanym położeniu i napisać potrzebny tekst, a następnie dźwignię *4* przesunąć do tyłu. Ustawić papier w położeniu pierwotnym przez pokręcanie gałką wałka.

Pisanie na papierze liniowanym, gdy linie nie zgadzają się z odstępem międzywierszowym maszyny, wymaga użycia zwalniaka wierszaka umieszczonego w gałce lewej *11*. Wciskając zwalniak wierszaka i jednocześnie pokręcając gałką wałka uzyskujemy żądane położenie papieru. Zwalniak wierszaka pozwala również na ponowne ustawienie w maszynie uprzednio rozpoczętego pisma.

MARGINESY

Suwaków marginesów lewego i prawego *16* i *22* używa się przy ustawianiu marginesów w tekście. Ustawienia suwaków marginesu dokonuje się przez wciśnięcie ruchomej dźwigni suwaka i przesunięcia go w potrzebne miejsce. Trójkątne wskaźniki pokazują na skali miejsce usytuowania zderzaka marginesu.

MAŁA PODZIAŁKA

Mała podziałka *28* znajdująca się po obu stronach prowadnicy czcionek, ułatwia ustawienie papieru w pionie i poziomie. Pozioma linia utworzona przez górną krawędź czarnego wspornika wskazuje dolną linię pisma, a pionowe ryski – środek pisanych liter. Dwa otwory w przezroczystych szybkach małej podziałki służą do rysowania linii pionowych lub poziomych. Wkładając ołówek w otwór małej podziałki i pokręcając wałkiem otrzymujemy linię pionową, a przesuwając wózek otrzymujemy na papierze linię poziomą.

WYZWALAK WÓZKA *12* I *26*

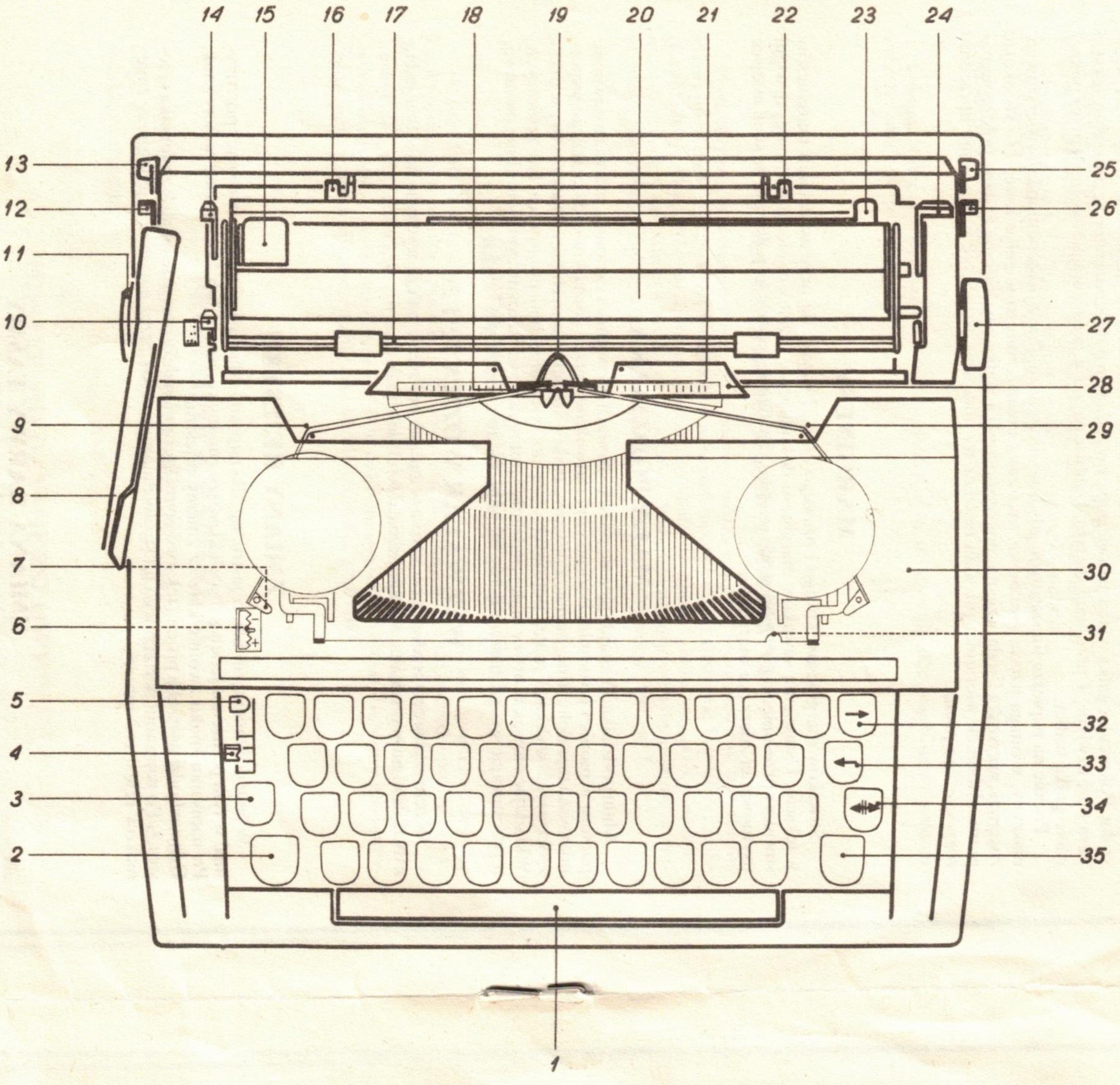
W celu szybkiego przesunięcia wózka w żądane położenie należy wychylić do siebie jedną z dwu dźwigni wyzwalaka wózka, prawą *26* lub lewą *12*.

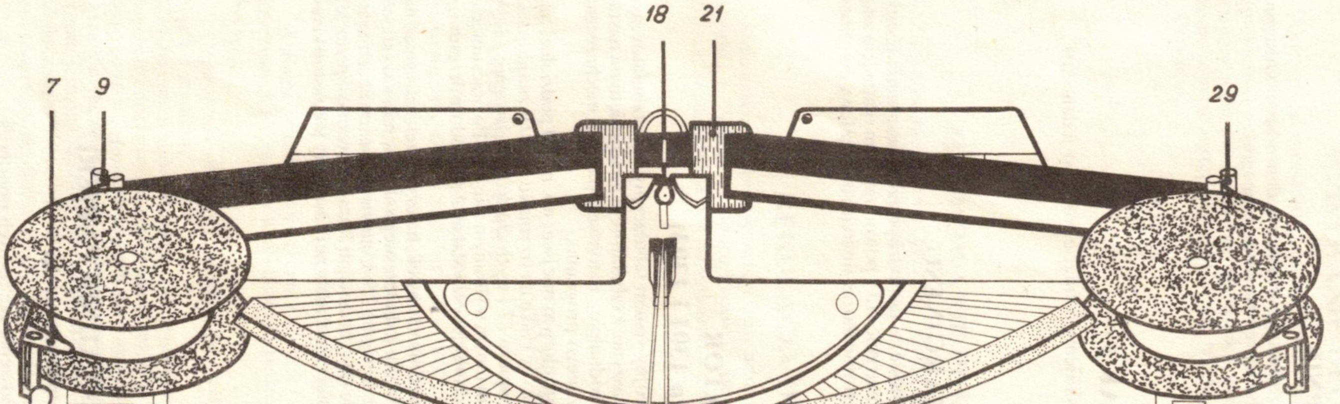
ZMIANY REJESTRU

W celu dokonania zmiany rejestru, np. dla napisania dużej litery należy wcisnąć i przytrzymać w tym położeniu jeden z dwóch klawiszy zmiany rejestru *2* lub *35* i napisać żądany znak. Po napisaniu znaku zwolnić klawisz zmiany rejestru.
Gdy zachodzi potrzeba pisania tekstu dużymi literami, należy nacisnąć ustalak zmieniaka rejestru *3*. Po napisaniu potrzebnego tekstu zwalniamy ustalak przez naciśnięcie jednego ze zmieniaków rejestru *2* lub *35*.

ZMIANA BARWY TAŚMY

Przesunięcie dźwigni nastawiaka widełek *4* w położenie oznaczone niebieskim znakiem odpowiada pisaniu górną częścią taśmy (kolor czarny). Położenie odpowiadające znakowi czerwonemu ustawia widełki na pisanie dolną częścią taśmy (kolor czerwony). Położenie oznaczone na biało służy do pisania bez taśmy (matryce woskowe itp.).

1 – odstępnik,
2 – zmieniak rejestru (lewy),
3 – ustalak rejestru,
4 – nastawiak widełek,
5 – dźwignia blokady wózka,
6 – regulator oporu klawiszy,
7 – trzymak szpuli,
8 – dźwignia powrotnika,
9 – prowadnik taśmy barwiącej (lewy),
10 – wierszak,
11 – gałka wałka (lewa),
12 – wyzwalak wózka (lewy),
13 – nastawiak tabulatora,
14 – wyłącznik wierszaka,
15 – prowadnica papieru,
16 – suwak marginesu (lewy),
17 – przycisk papieru,
18 – prowadnica czcionek,
19 – przycisk kartek,
20 – odprowadnik,
21 – widełki taśmy barwiącej,
22 – suwak marginesu (prawy),
23 – podpórka papieru,
24 – podnośnik przycisku,
25 – kasownik ogólny,
26 – wyzwalak wózka (prawy),
27 – gałka wałka (prawa),
28 – mała podziałka,
29 – prowadnik taśmy (prawy),
30 – pokrywa przednia,
31 – cięgno zmiany kierunku, przesuwu taśmy,
32 – wyzwalak,
33 – cofak,
34 – zwalniak marginesu,
35 – zmieniak rejestru (prawy),

ODSTĘPNIK *1*

Każde naciśnięcie odstępnika powoduje przesunięcie wózka o jeden odstęp. Odstępnik służy do oddzielania dwóch wyrazów lub do pisania tekstu rozstrzelonego.

COFAK *33*

Przez naciśnięcie i zwolnienie cofaka uzyskujemy cofnięcie wózka o jeden skok.

ZWALNIAK MARGINESU

Gdy wózek zatrzymuje się na prawym marginesie, a zachodzi potrzeba napisania jeszcze jakiegoś znaku, to naciskamy klawisz zwalniaka marginesu *34* powodując tym ominięcie zderzaka marginesu. Przy wciśniętym zwalniaku marginesu można ominąć również lewy margines.

TABULATOR
(nie dotyczy maszyn 1301 i 1303)

Maszyny 1302 i 1304 są wyposażone w podwójny system tabulacyjny, tzn. tabulator niedziesiętny i tabulator pamięci mechanicznej. W maszynie z tabulatorem niedziesiętnym nastawianie zastawek tabulatora dokonuje się indywidualnie, natomiast pamięć mechaniczna umożliwia nastawienie zastawek wg z góry założonego programu.

W celu samoczynnego zatrzymania wózka w ustalonym miejscu, np. na 30 podziałce, należy przesunąć wózek w to położenie, sprawdzając czy ryska na trzymaku kart *19* znajduje się na wprost wybranej działki, na pręcie przycisku papieru *17* i wychylić do tyłu dźwignię *13*. W ten sam sposób można wystawić zastawki w każdym innym wybranym miejscu. Po przesunięciu wózka w prawo, aż do lewego marginesu, każde wciśnięcie wyzwalaka *32* powoduje przesunięcie wózka do następnej ustawionej zastawki.

W celu skasowania jednej z wystawionych uprzednio zastawek, należy wózek zatrzymać na tej zastawce, a dźwignię *13* pociągnąć do siebie. W celu jednoczesnego skasowania wszystkich ustawionych zastawek, należy pociągnąć do siebie dźwignię *25*. Ustawienie zastawek, tzn. pamięci mechanicznej dokonujemy przez wychylenie do tyłu dźwigni *25*, a kasowanie – przez jej pociągnięcie do przodu. Pojedyncze zastawki pamięci mechanicznej kasujemy jak zastawki tabulatora niedziesiętnego.

ODPROWADNIK PAPIERU

Odprowadnik papieru *20* spełnia podwójną rolę:

a) zapobiega owijaniu się papieru wokół wałka,
b) służy do gumowania błędów i nanoszenia odręcznych poprawek.

WPISYWANIE OPUSZCZONEJ LITERY

Aby wpisać opuszczoną literę w napisanym wyrazie należy: wytrzeć błędnie napisane słowo, przesunąć wózek w położenie ostatniej litery poprzedniego słowa, wykonać odstęp odstępnikiem *1*, wcisnąć jeszcze raz i przytrzymując listwę odstępnika napisać pierwszą literę wytartego wyrazu, zwolnić listwę odstępnika, wcisnąć ją ponownie i przytrzymując w dolnym położeniu napisać następną literę wyrazu, tak postępować aż do napisania ostatniej litery wyrazu.

Przykład:

to	jet	maszyna
to		maszyna
to	jest	maszyna

ZDEJMOWANIE POKRYWY PRZEDNIEJ *30*

Zdejmowanie pokrywy przedniej dokonuje się przez pociągnięcie jej do góry. Przy zakładaniu pokrywy należy zwrócić uwagę by kołki prowadzące wchodziły w wyjęcie zatrzasku sprężynowego.

REGULACJA OPORU KLAWISZY

Do ustawienia oporu klawiszy służy nastawnik oporu klawiszy *6* umieszczony pod pokrywą przednią *3*. Nastawiak oporu klawiszy pozwala na pięciostopniową regulację. Najtwardsza klawiatura oznaczona jest na wskaźniku znakiem „+", a najmiększa znakiem „–".

KONSERWACJA

CZYSZCZENIE CZCIONEK

Aby stale otrzymywać wyraźne pismo nie wystarczy używać tylko dobrego gatunku taśmy barwiącej, ale należy utrzymywać w należytej czystości czcionki.
Do czyszczenia czcionek należy używać pędzelka znajdującego się w wyposażeniu maszyny. Jeżeli czcionki są zanieczyszczone wyschniętym barwnikiem taśmy, należy pędzelek zwilżyć benzyną i usunąć zanieczyszczenia przez lekkie uderzenia pędzelkiem.
Przy czyszczeniu czcionek należy umieścić kawałek tkaniny pod dźwigniami czcionkowymi.
Do czyszczenia wałka należy używać miękkiej szmatki zwilżonej spirytusem.

Uwaga. W czasie czyszczenia czcionek i wałka należy zwracać uwagę by nie dotykać przezroczystych trzymaków kart i klawiszy pędzelkiem zwilżonym benzyną lub szmatką ze spirytusem.

Czyszczenia obudowy, klawiatury i gałek wałka dokonywać miękką szmatką zwilżoną wodą z mydłem.
Czyszczenia wnętrza maszyny bez jej demontażu dokonywać regularnie za pomocą pędzelka. Usuwać kurz i pozostałości po gumowaniu, zwracając uwagę by nie naciskać zbyt mocno sprężyn, co może spowodować ich rozciągnięcie lub rozłączenie.
Maszyna nie wymaga specjalnego smarowania, ponieważ przed opuszczeniem zakładu producenta jest ona dostatecznie nasmarowana.
Zaleca się oddawać maszynę do sprawdzenia i remontu tylko do specjalistycznych punktów w odstępach nie dłuższych niż jeden rok.

NUMER MASZYNY

Każda maszyna ma trwale wybity numer produkcyjny znajdujący się z lewej strony małej podziałki pomiędzy wózkiem a lewą szpulą taśmy barwiącej.
Numer można odczytać bez zdejmowania pokrywy przedniej *30*.

WYMIANA TAŚMY BARWIĄCEJ

Zdjąć pokrywę przednią *30* i przewinąć całą taśmę na jedną ze szpul. Ustawić nastawiak widełek *4* w położenie oznaczne kolorem czerwonym i wcisnąć ustalak rejestru *3*. Podnieść dwie środkowe dźwignie czcionkowe tak by zakleszczyły się przed dojściem do prowadnicy *18*. Wyjąć taśmę z widełek *21*, odsunąć trzymaki szpul *7* i zdjąć szpulki. Zaczepić nową taśmę za ząb pustej szpuli. Założyć szpule umieszczając taśmę barwiącą w widełkach i przeprowadzić ją przez prowadniki nawrotnic taśmy *9* i *29*. Wycofać dźwignie czcionkowe, zwolnić ustalak rejestru, ustawić nastawiak widełek w żądanym położeniu. W razie potrzeby zmienić kierunek taśmy barwiącej przesuwając w bok cięgno *31*.

WEMA – Warszawa 1977 – N. 50 000? 60 – 402 77 I. W

Zakł. Poligraf. WEMA – 340 77